

การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี

THE DEVELOPMENT OF THE SELF-STUDY PACKAGE ON PSYCHOLOGY FOR TEACHERS FOR COLLEGE STUDENTS

จิตตินันท์ บุญสถิรกุล*

Jittinun Boonsathirakul*

กรกฏา นักร้อง**

Karakada Nugkim**

มนัสนันท์ หัตถศักดิ์***

Manasanan Hatthasak***

มฤษฎ์ แก้วจินดา****

Marid Kaewchinda****

วรารัณ โสมะนันท์*****

Varangkana Somanandana*****

ปวีณา ยอดสิน*****

Paweena Yodsinn*****

-
- * รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Associate Professor, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: fedujnb@ku.ac.th
- ** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: satkkd@ku.ac.th
- *** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Assistant Professor, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: fedumnh@ku.ac.th
- **** อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Lecturer, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: fedumrk@ku.ac.th
- ***** อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Lecturer, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: feduvns@ku.ac.th
- ***** อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
Lecturer, Department of Educational Psychology and Guidance, Faculty of Education, Kasetsart University
Email: fedupny@ku.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู และ 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู กลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้ คือ นิสิตที่มีความประสงค์จะประกอบวิชาชีพครู แต่ไม่ใช่ในสัปดาห์ คณะศึกษาศาสตร์ และไม่เคยลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู และสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 12 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู 2) แบบสอบถาม ความคิดเห็นที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู และ 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1) ชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ได้เนื้อหาจากการวิเคราะห์มาตรฐานครูสภา หลักสูตร 4 จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วย ได้แก่ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา การตั้งเป้าหมายและแรงจูงใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งแต่ละหน่วยมี องค์ประกอบ คือ กรอบแนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ สำระสำคัญ คำชี้แจง แบบทดสอบก่อนการศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหาและคำถามท้ายบท แบบทดสอบหลังการศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เฉลยแบบทดสอบ เฉลยคำถามท้ายบท หนังสืออ่านประกอบ และบรรณานุกรม

2) ผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู พบว่า ชุดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เท่ากับ 85.83/87.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และกลุ่มเป้าหมายมีร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เท่ากับ 41.66

นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ด้านเนื้อหาและด้านการประเมินผล การเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ไม่เพียงแต่มีประโยชน์ในแง่ของการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องจิตวิทยาสำหรับครู เท่านั้น แต่มีประโยชน์สำหรับการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะในหน่วยที่ 3 ซึ่งเป็นเนื้อหาในแง่ของการตั้งเป้าหมายและแรงจูงใจด้วย ซึ่งช่วยให้ นิสิตสามารถตั้งเป้าหมายและแรงจูงใจทางการเรียนได้ และยังช่วยให้ นิสิตสามารถบริหารจัดการเวลาในการเรียนรู้ของตนเองได้ เนื่องจาก นิสิตสามารถใช้เวลานอกเหนือจากเวลาเรียนและภาระงานต่างๆ ของตนเองในการศึกษาชุดการเรียนรู้ และเลือกสถานที่ในการศึกษาที่ นิสิตพอใจที่ช่วยกระตุ้นให้นิสิตเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ และไม่เกิดความกดดันขณะเรียน

คำสำคัญ: ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จิตวิทยาสำหรับครู นิสิตระดับปริญญาตรี

Abstract

The Development of the Self-Study Package on Psychology for Teachers for College Students was a Research and Development study. The purposes of this research were 1) to develop a Self-study Package on Psychology for Teachers and 2) to investigate the results of using the package. The participants were 12 college students who intended to work as teachers, but did not enroll in any educational programs and did not register in any courses of psychology for teachers. The purposive sampling was used. The instruments included 1) a package of self-study on psychology for teachers 2) the students' opinions questionnaire towards the Self-Study Package on Psychology for Teacher, and 3) information from a focus group.

The Self-Study Package was developed from analyzing the Teaching Professional Standards of Thailand, Curriculum 4th: Psychology for Teachers which consisted of 5 units; 1. Developmental Psychology, 2. Psychology Learning Theories, 3. Goal Setting and Motivation, 4. Individual Differences, and 5. Classroom Management. Each unit included a conceptual framework, Learning objectives, Importance Elements, Directions, Pre-test questionnaire, Content and questions, Post-test questionnaire, Keys for the pre and post-test, Keys for questions at the end of each content section, Recommended reading, and References.

The research resulted of the Self-Study Package on Psychology for Teachers for College Students found that the values of efficiency of the self-study package (E_1/E_2) were higher (85.83/87.33) than the expected values (80/80). The Percentage of progression after studying the Self-Study Package was 41.66.

Participants reported high satisfaction level towards using the package in learning content and self-evaluation. Furthermore, the participants reported that the Self-Study Package for Psychology for Teachers was not only useful in gaining more knowledge about psychology for teachers, but also it was important at helping the students to have self-improvement as well, especially in the unit 3. This unit discussed about goal setting and motivation that could help them to set their goals and increase their learning motivation, and help them manage their learning time effectively. Students could spend their free time to study outside the classroom time and they would choose their favorite places to study in order to motivated them to study the Self-Study Package and reduce their tension while studying the package.

Keywords: Self-study Package, Psychology for Teacher, College Student

บทนำ

จิตวิทยาสำหรับครูเป็นวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำจิตวิทยามาใช้ในการเรียนการสอน การเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อค้นคิดทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาใช้ช่วยแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากขึ้น (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) จึงมีความจำเป็นที่ครูทุกคนควรมีความรู้เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนและการควบคุมชั้นเรียนเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานความรู้ของคุรุสภา ได้ระบุให้ครูมีความรู้เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู โดยมีสาระการเรียนรู้ให้ครูเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนสามารถส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามพบว่า มีครูบางคนไม่ได้จบการศึกษามาจากสถาบันที่ผลิตครูอาจารย์และไม่ได้เรียนเกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู และมีนิสิตนักศึกษาบางคนที่มีความประสงค์จะประกอบอาชีพครูแต่ไม่ได้เรียนรายวิชาที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข

การเรียนรู้ผ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นวิธีการเรียนอีกวิธีการหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ให้นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในสาขาวิชาชีพของตนเองอย่างเต็มเวลา ได้มีโอกาสเรียนรู้ภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจทางด้านการเรียนของตนเอง เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด และสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ตลอดจนทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองยังทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจใน การเรียน เรียนอย่างตั้งใจ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้อย่างแท้จริง (Knowles, 1975; สมคิด อิศระวัฒน์, 2541) ดังนั้นการเรียนรู้เนื้อหาจิตวิทยาสำหรับครูด้วยตนเอง จึงทำให้นิสิตที่ไม่ได้เรียนในวิชาชีพครูสามารถที่จะศึกษาและเข้าใจเนื้อหาจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญและเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จึงเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู เพื่อให้นิสิตที่ไม่ได้เรียนในคณะศึกษาศาสตร์ แต่มีความประสงค์จะประกอบวิชาชีพครู ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาที่จำเป็นต่อการสอนหรือการใช้ในวิชาชีพครู อันจะส่งผลให้นิสิตกลุ่มนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอนเมื่อเป็นครูในอนาคต โดยการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning Package) คือ การรวบรวมสื่อการสอนสำเร็จรูปให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้วยความสะดวกสบาย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ลัดดา สุขปริติ, 2522) โดยจะมีลักษณะเป็นบทเรียนสำเร็จรูปซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามอัตราความสามารถของตน เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความรู้แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความสามารถและความก้าวหน้าของตน (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543)

จิตวิทยาที่เป็นพื้นฐานของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น มีความเหมาะสมกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ดังนี้

1. **ทฤษฎีของธอร์นไดค์** ได้กล่าวถึงกฎการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งเป็นกฎที่จะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; อัชรา เอิบสุลสิริ, 2556)

1.1 กฎแห่งผล (Law of Effect) กฎนี้ได้กล่าวถึง การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ทั้งสองสิ่งนี้จะเชื่อมโยงกันได้ ถ้าสามารถสร้างสภาพอันพึงพอใจให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งอาจจะได้จากการเสริมแรง เช่น การรู้ว่าตนเองตอบคำถามได้ถูกต้อง หรือการให้รางวัล เป็นต้น

1.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การที่ผู้เรียนได้กระทำซ้ำหรือทำบ่อยครั้ง จะเป็นการช่วย เสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงขึ้น ฉะนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยจะขึ้นอยู่กับ การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกหัดในเรื่องที่เรียนนั้นตามความเหมาะสมด้วย

1.3 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เมื่อร่างกายพร้อมที่จะกระทำ และมีโอกาสที่จะกระทำย่อมเป็นที่พึงพอใจ แต่ถ้าไม่มีโอกาสที่จะกระทำย่อมไม่พอใจ ในทางตรงกันข้าม ถ้าร่างกายไม่พร้อมที่จะกระทำ แต่ถูกบังคับให้ต้องกระทำ ก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจเช่นกัน

2. **ทฤษฎีของสกินเนอร์** เป็นหลักการที่เชื่อมต่อกับหลักการของธอร์นไดค์ ซึ่งส่วนสำคัญที่นำมาใช้เป็นหลักของบทเรียนโปรแกรมคือ หลักการเสริมแรง ผู้เรียนจะเกิดกำลังใจต้องการเรียนต่อเมื่อได้รับการเสริมแรงในขั้นตอนที่เหมาะสม การเสริมแรงของบทเรียนโปรแกรมนั้นใช้การเฉลยคำตอบให้ทราบทันทีและพยายามหาวิธีการ เพื่อไม่ให้เกิดการตอบสนองที่ผิดพลาด โดยการจัดเสนอความรู้ให้ต่อเนื่องทีละขั้นอย่างละเอียด (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543)

ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีขั้นตอนสำคัญดังต่อไปนี้

1. การวางแผน โดยควรคำนึงถึงหลักสูตร จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ซึ่งผู้สร้างควรเลือกบทเรียนที่ตนถนัดและมีความสนใจ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

2. การสร้างชุดการเรียนรู้ โดยศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร โสทัศน์อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งนำชุดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆพิจารณาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2552)

3. การทดสอบต้นแบบ เป็นการนำเอาชุดการเรียนรู้ที่สำเร็จเรียบร้อยแล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543)

4. ประเมินผลบทเรียน เป็นการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดสอบต้นแบบ มาวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ในโมดูล แล้วตรวจสอบพฤติกรรมหลังเรียนของผู้เรียนว่าเกิดขึ้นตรงกับที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งเวลาที่ใช้การจัดการกับบทเรียน และปฏิกิริยาของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนด้วย เพื่อนำเอาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543)

ความสำคัญของจิตวิทยาต่อวิชาชีพครู

ด้านความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู ซึ่งคุรุสภา (2556) ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่จะต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระความรู้ดังนี้

1. จิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการมนุษย์
2. จิตวิทยาการศึกษา
3. จิตวิทยาการแนะแนวและให้คำปรึกษา

นอกจากนี้คุรุสภายังได้กำหนดสมรรถนะของครูในด้านจิตวิทยาสำหรับครูไว้ดังนี้

1. เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน
2. สามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้และพัฒนาได้ตามศักยภาพของตน
3. สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. สามารถส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู ใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังนี้ (เผธิญ กิจระการ, 2544, น. 49)

$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{n} \times 100}{A}$				$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N} \times 100}{B}$			
เมื่อ	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ	เมื่อ	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum x$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัด		$\sum x$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	n	แทน	จำนวนผู้เรียน				ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด		n	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
					B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การหาล้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนก่อนเรียน-หลังเรียน

การหาล้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนก่อนเรียน-หลังเรียน ใช้สูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2544, น. 78) ซึ่งเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจคือตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป

$$\text{ร้อยละความก้าวหน้า} = \frac{\overline{X_2} - \overline{X_1}}{\text{คะแนน}} \times 100$$

เมื่อ $\overline{X_1}$ แทน คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน

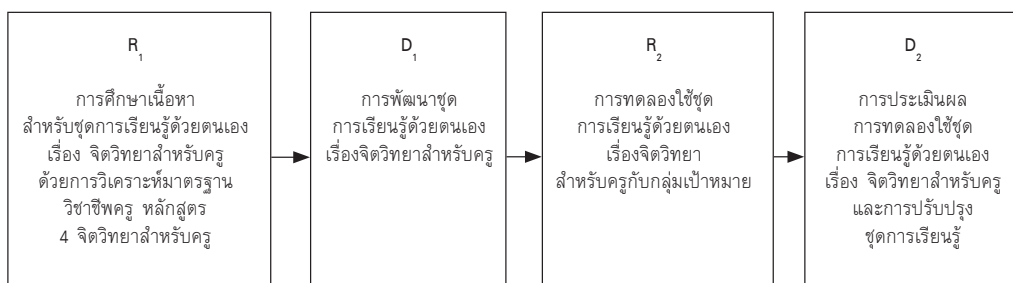
$\overline{X_2}$ แทน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นนิสิตที่มีความประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูแต่ไม่ใช่ในลิตคณะศึกษาศาสตร์ ไม่เคยลงทะเบียนเรียนวิชาในหมวดจิตวิทยาสำหรับครู และมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 12 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การออกแบบการวิจัย แสดงได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงการออกแบบการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) วิเคราะห์หาความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู โดย การแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence) 2) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามจากแบบทดสอบชุดก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นรายข้อ (Item discrimination) 3) วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบชุดก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังการเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู และ 6) ผู้วิจัยนำบทสนทนาที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาถอดเทป วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัย จึงแบ่งออกเป็น 2 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ดังนี้

1.1) ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาและจัดระดับความรู้ เพื่อพิจารณาเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย ได้แก่ (1) จิตวิทยาพัฒนาการ (2) ทฤษฎีการเรียนรู้ (3) การตั้งเป้าหมายและแรงจูงใจ (4) ความแตกต่างระหว่างบุคคล และ (5) การบริหารจัดการชั้นเรียน

1.2) ผู้วิจัยเขียนเนื้อหาการเรียนรู้ตามรูปแบบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสร้างข้อคำถามที่วัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 150 ข้อ ผู้วิจัยนำเนื้อหาการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วย และข้อคำถามที่วัดเนื้อหาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วย มาสร้างเป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3) ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

1.4) ผู้วิจัยปรับปรุงเนื้อหาแต่ละหน่วยมาปรับปรุง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1.5) ผู้วิจัยหาค่า IOC จากข้อคำถามในชุดการเรียนรู้ พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

1.6) ผู้วิจัยนำข้อคำถามของแบบทดสอบในชุดการเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู ชุดก่อนเรียนและหลังเรียน ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า ข้อคำถามของแบบทดสอบชุดก่อนเรียน (Pre-test) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .23-.55 และข้อคำถามของแบบทดสอบชุดหลังเรียน (Post-test) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .27-.43 ผู้วิจัยหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (Item Difficulty) พบว่า ข้อคำถามของแบบทดสอบชุดก่อนเรียน (Pre-test) มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20-.74 และข้อคำถามของแบบทดสอบชุดหลังเรียน (Post-test) มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .36-.67

1.7) ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient α) ผลจากการหาค่าความเชื่อมั่น พบว่า ข้อคำถามของแบบทดสอบชุดก่อนเรียน (Pre-test) มีค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ในระดับ .80 ซึ่งแปลว่าข้อคำถามของแบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก และข้อคำถามของแบบทดสอบชุดหลังเรียน (Post-test) มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ในระดับ .71 ซึ่งแปลว่าข้อคำถามของแบบทดสอบชุดนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

1.8) ผู้วิจัยนำเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย มาจัดเป็นชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ชุด การเรียนรู้ด้วยตนเอง ฉบับร่าง

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ผู้วิจัยทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ดังกล่าว โดยออกแบบการทดลองแบบมีกลุ่มทดลอง (One Groups Designs) โดยมีการวัดผลทั้งหมด 2 ครั้ง ได้แก่ การวัดผลก่อนการทดลอง และการวัดผลภายหลังการทดลอง ซึ่งแสดงแบบแผนการทดลองแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Design) รวมทั้งมีการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถาม ความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครูที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย ซึ่งผ่านการประเมินประสิทธิภาพ โดยการทดสอบรายกลุ่มแล้ว ประกอบด้วย

- 1.1) กรอบแนวคิด มีเนื้อหาสาระไปถึงเนื้อหาโดยภาพรวมของหน่วยการเรียนรู้
- 1.2) จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการอธิบายให้ผู้ศึกษาได้ทราบว่า จะได้รับอะไรหลังจากศึกษาจบ
- 1.3) สาระสำคัญ เป็นการชี้แจงให้ผู้ศึกษาทราบถึงประเด็นหลักของเนื้อหาที่จะเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้
- 1.4) คำชี้แจง เป็นการอธิบายถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 1.5) แบบทดสอบก่อนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในเนื้อหาหน่วยนั้นๆ ก่อนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามจุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละหน่วย เพื่อตรวจสอบว่า ผู้ศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหน่วยนั้นๆ มากน้อยเพียงใด
- 1.6) เนื้อหาและคำถามท้ายบท เป็นการนำเสนอองค์ความรู้ของหน่วยการเรียนรู้ และคำถามท้ายบท เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ทบทวนความรู้ และความเข้าใจจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในหน่วยนั้นๆ
- 1.7) แบบทดสอบหลังการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ความเข้าใจของผู้ศึกษา เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนด้วยตนเอง ภายหลังจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจบแล้ว
- 1.8) เฉลยแบบทดสอบ เป็นการเฉลยคำตอบจากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อให้ผู้ศึกษาคำตอบ และประเมินความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 1.9) เฉลยคำถามท้ายบท เป็นการเสนอแนวตอบคำถามท้ายบท เพื่อให้ผู้เรียนประเมินความรู้ ความเข้าใจของตนเองที่มีต่อเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ตนได้ศึกษา ซึ่งตั้งเกณฑ์ไว้ที่ ร้อยละ 80 ดังนั้นหากผู้เรียนยังตอบคำถามได้ไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ดังกล่าว ผู้เรียนจะต้องกลับไปศึกษาเนื้อหาส่วนนั้นๆ อีกครั้ง เพื่อให้เกิด ความเข้าใจที่มากขึ้น
- 1.10) หนังสืออ่านประกอบ หนังสือที่มีเนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผู้เขียนได้แนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งอื่น
- 1.11) บรรณานุกรม เป็นรายการเอกสารอ้างอิงที่ผู้เขียนหน่วยการเรียนรู้ได้นำมาใช้ในการเขียนเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การศึกษาผลของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ผลการศึกษาผลของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลจากการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองจากแบบทดสอบก่อนและหลังการศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู จากคะแนนเต็ม 75 คะแนน

	ก่อน	หลัง	ความแตกต่าง
$\bar{X}$	34.25	65.50	31.25
ร้อยละของค่าเฉลี่ย	45.67	87.33	41.66

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 34.25 จากคะแนนเต็ม 75 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 45.67 แต่ภายหลังจากการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 65.50 จากคะแนนเต็ม 75 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.33 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูเพิ่มขึ้น ภายหลังจากการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู

ก่อน	SD	หลัง	SD	ร้อยละความก้าวหน้า
34.25	7.02	65.50	3.84	41.66

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายมีร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เท่ากับ 41.66 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ ตามที่คือ ร้อยละ 25 (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2544) แสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ช่วยให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูเพิ่มขึ้น

2. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู

	คะแนนจากคำถามท้ายบท					คะแนนรวม (50)	คะแนนจาก แบบทดสอบ ชุดหลัง
	หน่วยที่ 1 (10)	หน่วยที่ 2 (10)	หน่วยที่ 3 (10)	หน่วยที่ 4 (10)	หน่วยที่ 5 (10)		
$\bar{X}$	8.33	8.50	9.25	8.33	8.50	42.91	65.50
SD	.77	.52	.45	.98	.52	1.67	3.84
ร้อยละ	83.33	85.00	92.50	83.33	85.50	85.83	87.33
รวม $E_1 / E_2 = 85.83/87.33$						$\sum X = 515$	$\sum F = 786$
						$E_1 = 85.83$	$E_2 = 87.33$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู ได้ค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เท่ากับ 85.83/87.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

3. ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู แยกเป็นประเด็น ดังนี้

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของกลุ่มทดลองด้านเนื้อหา

ข้อที่	ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.	ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหา	4.25	.06	มาก
2.	ความพอเพียงของเนื้อหาที่จะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้จิตวิทยาในการสอน	4.19	.15	มาก
3.	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	3.87	.32	มาก
4.	ความน่าสนใจในการดำเนินเรื่อง	3.99	.31	มาก
รวม		4.07	.21	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อเนื้อหาในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของกลุ่มทดลองด้านการประเมินผลการเรียนรู้

ข้อที่	ประเด็น	$\bar{X}$	SD	ระดับ
5.	ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับวัตถุประสงค์	4.23	.13	มาก
6.	ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับเนื้อหา	4.11	.17	มาก
7.	แบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหา	4.06	.15	มาก
8.	คำถามท้ายบทมีความเหมาะสมในการวัดความรู้	3.84	.11	มาก
รวม		4.06	0.14	มาก

จากตารางที่ 5 กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการเรียนรู้ของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครูของนิสิตระดับปริญญาตรี ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู เพิ่มขึ้น โดยมีร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเท่ากับ 41.66 สอดคล้องกับงานวิจัยของเรขา อินทรกำแหง (2551) และสมใจ กงเดิม (2551) ที่พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจากชุดการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญได้แก่ เนื้อหา แบบฝึกหัด และเฉลย เมื่อนิสิตเรียนรู้เนื้อหาแล้ว สามารถตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาด้วยตนเองได้ทันที ทำให้นิสิตสามารถประเมินความเข้าใจของตนเอง และแก้ไขความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง จากการกลับมาทบทวนเนื้อหาอีกครั้ง สอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งการได้ทราบผลการเรียนทันที ทำให้เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงขึ้น และมีการเสริมแรงที่ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เป็นความสำเร็จ หากผู้เรียนทำแบบฝึกหัดได้อย่างถูกต้อง (เพ็ญศรี สร้อยเพชร,

2542; เอมอร บริบูรณ์, 2553) รวมทั้งชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้นิสิตสามารถบริหารจัดการเวลาในการศึกษาด้วยตนเอง ทำให้นิสิตมีอิสระในการเรียนรู้ เนื่องจากนิสิตสามารถใช้เวลานอกเหนือจากเวลาเรียนและภาระงานต่างๆ ของตนเอง และเลือกสถานที่กระตุ้นให้นิสิตเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกพอใจและไม่เกิดความกดดันขณะเรียน เมื่อเรียนไม่ทันผู้เรียนคนอื่น และเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ยึดติดกับสถานที่ เวลา และบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา เป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (ยีน ภูสุวรรณ, 2544)

นอกจากนี้นิสิตรายงานว่านิสิตได้เรียนรู้หลายอย่างเกี่ยวกับจิตวิทยาในการสอนนักเรียนมากขึ้น เช่น นิสิตได้ทราบว่า ลักษณะและความถนัดของนักเรียนเพศหญิงและเพศชายส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งถ้าครูสอนให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูนั้น ช่วยให้นิสิตสามารถวางแผนการสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตเห็นคุณค่าของความสำคัญของจิตวิทยาสำหรับครูมากขึ้น นิสิตมั่นใจว่าความรู้เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูที่นิสิตได้รับ จะช่วยให้นิสิตเข้าใจนักเรียนและมีแนวทางในการสอนนักเรียนมากขึ้นและเป็นครูที่ดีขึ้นในอนาคต นอกจากนี้นิสิตยังได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเข้าใจตนเองและพัฒนาตนเอง เช่น ชุดการเรียนรู้เรื่องการตั้งเป้าหมายชีวิต เป็นต้น ตลอดจนการเข้าร่วมในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู นั้นช่วยให้นิสิตพัฒนาความรู้และลักษณะบุคลิกภาพของครูหลายด้าน นอกจากนี้ นิสิตได้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครูแล้ว นิสิตยังรายงานว่า นิสิตได้เรียนรู้หลายอย่างเกี่ยวกับการสอนนักเรียนมากขึ้น เช่น นิสิตได้ทราบว่า ลักษณะและความถนัดของนักเรียนเพศหญิงและเพศชายส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งถ้าครูสอนให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ดังนั้นนิสิตรายงานว่า ถ้านิสิตต้องไปสอน นิสิตจะพิจารณาเรื่องการสอนให้สอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูนั้น ช่วยให้นิสิตสามารถวางแผนการสอนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตเห็นคุณค่าของความสำคัญของจิตวิทยาสำหรับครูมากขึ้น นิสิตรายงานว่า นิสิตรู้สึกมั่นใจว่าความรู้เรื่องจิตวิทยาสำหรับครูที่นิสิตได้รับจะช่วยให้ นิสิตเข้าใจนักเรียนและมีแนวทางในการสอนนักเรียนมากขึ้นและเป็นครูที่ดีขึ้นในอนาคต นอกจากนี้นิสิตยังได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเข้าใจตนเองและพัฒนาตนเอง เช่น ชุดการเรียนรู้เรื่อง การตั้งเป้าหมายชีวิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู พบว่า สามารถพัฒนานิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ไม่ใช่นิสิตคณะศึกษาศาสตร์แต่มีความประสงค์จะประกอบวิชาชีพครู ให้มีความรู้ที่จำเป็นทางจิตวิทยาสำหรับครูได้ ซึ่งการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปใช้อาจปรับเปลี่ยนช่วงเวลาให้เหมาะสมกับอายุและประสบการณ์ของผู้เรียน อีกทั้งควรคำนึงถึงความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยอาจเพิ่มตัวอย่างและรูปภาพที่เกี่ยวข้องเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ที่นำไปใช้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครูไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรม และอ่านเอกสารเป็นลำดับไปจากหน่วยที่ 1 ถึง หน่วยที่ 5 และตอบคำถามท้ายบทให้ผ่าน 80% ก่อนที่จะศึกษาในหน่วยต่อไป

3. มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายที่จะจัดกิจกรรม หรือการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ในด้านจิตวิทยาสำหรับครู สำหรับนิสิต/นักศึกษาที่ไม่ได้เป็นครู และไม่ไ้ลงเรียนในรายวิชาชีพครู เพื่อเสริมทักษะและความรู้ เพื่อให้ นิสิต/นักศึกษา สามารถถ่ายทอดและสอนในเนื้อหาวิชาชีพที่ตนเองเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพื่อติดตามผลหลังเข้าร่วมการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู ของนิสิต/นักศึกษาที่ผ่านการเข้าร่วมชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อดูความคงทนของความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครูของกลุ่มเป้าหมาย และควรบันทึกปัญหาและข้อสงสัยที่นิสิต/นักศึกษาประสบ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงชุดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง จิตวิทยาสำหรับครู กับนิสิต/นักศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยที่มีความประสงค์จะเป็นครูแต่ไม่ได้เรียนในคณะที่ผลิตครู เพื่อดูพัฒนาการ ความรู้และทัศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันออกไปหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม

3. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองในลักษณะต่างๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ (Website) และ/หรือ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบต่างๆ เช่น e book e learning รวมทั้งสื่อด้านเทคโนโลยี ที่เป็นสื่อร่วมสมัย

บรรณานุกรม

- คุรุสภา, สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2558). *มาตรฐานการประกอบวิชาชีพ*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2559. จาก <http://site.ksp.or.th/>
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: หจก.เอส อาร์ พรินติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2). *วารสารการวัดผล การศึกษา*, 7(4), 44-51.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). *ระเบียบวิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์*. คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- เพ็ญศรี สร้อยเพชร. (2542). *บทเรียนสำเร็จรูป*. นครปฐม: สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- ยีน ญู่สุวรรณ. (2544). *การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2558, จาก http://www.thaicai.com/articles/learning_network.html.
- เรขา อินทรกำแหง. (2553). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชา 150203 สุนทรียภาพของชีวิตทาง ด้านนาฏศิลป์*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ลัดดา คู่ขปริติ. (2522). *เทคโนโลยีการเรียนการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ณศ.
- สมคิด อัสระวัฒน์. (2532). การเรียนรู้ด้วยตนเอง. *วารสารการศึกษานอกกระบบ*, 4(2), 73-80.
- _____. (2538). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตัวเองของคนไทย*. คณะสังคมศาสตร์และมนุษย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมใจ กงเดิม. (2551). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม 8 ประการ สำหรับ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อัครา เอิบสุลลิต. (2556). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอมอร บริบูรณ์. 2553. *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างการจัดการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ*. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ การเรียนรู้). ออยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Knowles, M.S. (1975). *Self-Direct Learning: A Guide for Learners and Teachers*. Chicago: Follet Publishing Company.